

Vanhaa—Uutta—Vanhaa

— ELI PIKAKATSAUS ETELÄVALTIOIHIN —

Chesapeake-labdelta alkava ja Mississippijoen laskudeltaan jatkuva kulkutie on löytöjen eli jälleenlöytöjen valtatie. Kuvannollisesti puhuen se mäkien ja vuorten laitamia kierrellessään ja tasaisempia aavikoita halkoessaan kääntyy tältä päivästä huomiseen ja päinvastoin eiliseen päivään.

Tuskin missään muualla Yhdysvaltain mannermaalla voidaan löytää melkein äärimmäisen jyrkkiä vastakobtia niin lähellä toisiaan kuin tämän kulkutien varrella. Jossakin kylässä eli paikkakunnalla pidetään jotensakin ylivoimaisella itsekkyydellä kiinni vuosikymmeniä, niin ebkä vuosisatoja sitten yleisempänä olleesta vanhasta. Toisella paikkakunnalla, ja verrattain lyhyen matkan etäisyydessä, sitävastoin otetaan luottamuksella ja innolla vastaan uusia keinoja, välineitä ja menettelytapoja kaikessa mikä koskee jokapäiväistä elämää, varsinkin sen tuotannollista puolta.

JOISSAKIN kaupungeissa ja kaupunkien laitoissa voidaan nähdä tyytyväisyyttä ja yltäkylläisyyttä, iloa ja huoletonta elämää. Toisissa sitävastoin äärimmäistä köyhyyttä, nälkiintyneiden kuihtuneita kasvoja, hätää ja epätoivoa. Rikkaat asuvat osittain itsenäisissä tai ainakin sellaisilta näyttävissä kaupunkien osissa ja työläiset, nämä vallitsevan yhteiskunnan köyhät, tehtaiden ja tuotantolaitosten lähiympäristöille rakennettuihin hökkeleihin pakkautuneina.

Maanviljelysseudut samoin osoittavat suuria vastakohtia, aivan samoin kuin teollisuuskeskustatkin. Muutamain seuduin voidaan nähdä suuria tiloja, joita viljellään nykyaikaisia maanviljelyskoneita ja palkkatyöläisiä käyttämällä ja joiden omistajat voivat olla opporikkaita yläluokkalaisia, joilla ei ole syytä eikä välttämättömyyttä pakottamassa tuottavaan työhön jokapäiväisen toimeentulon hankinnassa. Toisilla ja varsinkin lähellä olevilla paikkakunnilla sitävastoin nähdään pienviljelijöiden hökkeleitä, pahanpäiväisiä kartanoita, joiden nimelliset omistajat viljelevät peltotilikkuaan melkein primitiivisiä välineitä ja menettelytapoja käyttämällä.

Kokonaisuudessaan — ei läheskään — etelä ei ole etelää siinä mielessä kuin vielä nykyaikana monet tahtovat sitä ymmärtää. Etelä tuskin on takaperolempaa kuin muualla sijaitsevat valtiot; hädintuskin edes luokkataistelussakaan mikäli siihen työläisten taholta enemmän tai vähemmän määrässä joukkoja käsittävänä osallistutaan.

Joskus sanotaan että etelässä on monta etelää. Mutta niin monta etelää kuin siellä mahtaaakin olla, niiden ohella siellä on itää, länttä ja osaa keskivaltioistakin. Etelästä, sen eri valtioista, voimme löytää teollisuuskeskuksia, joiden tehtaat ja tuotantolaitokset ovat niin nykyaikaisia kuin ne voivatkin tänä päivänä olla. Niissä käytetään pääomaa sekä kiinteää että liikkuvaa ja niissä kerätään yllarvoa omistavan luokan jäsenille. Mitenkään emme voi löytää montaa sellaista teollisuusalaa, joihin ei osallistuttaisi etelässä. Ja jotkut tuotantoalat ovat viimeisten vuosien aikana melkein kokonaisuudessaan siirtyneet ja keskittyneet etelävaltioihin. Esi-

merkiksi puuvillatuotannolle suurin piirtein on näin käynyt.

Ken matkustaa etelävaltioita halkovista rautateistä jonkun junalla, voi varsinkin yöaikana kun tehtaat ovat valaistut, havaita ohitse jääviä suuria tehtaata, joita voidaan rinnastaa vaikka mistä hyvänsä muualta löytyviin. Junassa olevista matkustajista joku taitaa hoksauttaa: "puuvillamylyjä, rakennettu massachusettsilaisten rahalla. Mutta ne ovat täällä etelässä, täällä, jonne ne oikeastaan kuuluvatkin."

Tällainen lausunto voi edustaa etelävaltiolaista patriotismia. Mutta samalla kuitenkin se tulkitsee asianmukaista totuutta. Etelä koska kerran tuottaa puuvillaa pelloillaan, niin miksi sitä ei voitaisi siellä valmistaa langaksi, kankaaksi ja kaikkeksi siksi mitä siitä mahdollisesti valmistetaan.

Noin kolmekymmentä vuotta sitten kinasteltiin etelä- ja pohjoisvaltioiden välillä asioista, jotka tavallaan koskevat etelävaltioiden maantuotteita ja niiden jalostamista. Etelävaltiolaiset silloin väittivät, että "jos puuvilla kerran on kuningas, niin miksi sen täytyisi kuningaskuntansa jakaa niin että osa siitä kuuluisi etelävaltioiden maatalousdynastille ja toinen osa pohjoisvaltioiden manufaktuuridynastille."

Tosiaankin miksi! Molemmat dynastit ovat nyt sijoittuneina etelävaltioihin ja hallitsevat alamaisaan, köyhälistöä ja työläisiä, yhtä itsevaltiaasti ja veljellisessä sovussa kuin mikä tahansa hallitsijasuku.

Tuotantolaitosten siirtäminen itä- ja keskivaltioistakin etelävaltioihin ei ole tapahtunut yksinomaan sen tähden että siellä näyttää olevan runsaasti tarjolla halpaa työvoimaa. Tuskin edes pääasiallisestikaan siitä syystä. Jos kysymyksessä olisi yksinomaan halvan työvoiman hankinta, niin sitä toki voitaisiin siirtää etelävaltioista vaikka minne muualle Yhdysvalloissa. Voidaanhan sitä hankkia valtamerien takaakin milloin vain kapitalistit sen näkevät etujensa mukaisesti sopivaksi.

Etelävaltioista monet, varsinkin sellaiset jotka ovat lähellä Meksikon lahtea tai halkoo ne mahtavaan Mississippijoen laivaliikenteelle kolpaava

uoma, ovat paremmassa asemassa monien eri ulkomaisten kauppaan nähden kuin keski- ja itävaltiot.

Sellaiset, jotka ovat käyneet tai olleet New Orleansissa, ovat mahdollisesti nähneet suurikokoisia "merijunia," proomuna, jotka kuljettavat tavarajunia. Jotkut näistä proomuista "nielevät kitaansa" niinkin paljon että yhdeksänkymmentäviisi täydessä lastissa olevaa tavaravaunua, kuljettavat ne Mississippi-jokea myöten Meksikon lahdelta ja sen yli Cubaan, jossa ne jälleen jatkavat matkaansa määräraajoitukseensa rautateitä myöten. Tässä vain yksi esimerkki niistä eduista mitkä ovat tarjolla sellaisille alueille, jotka ovat rikkaita raaka-aineista ja lähellä suuria meriä, kuten monet etelävaltioista ovat puuvillan kasvatukseen ja siitä saataviin tuotteisiin nähden.

Tunnettu amerikalainen kolumnisti — sanoma-lehtipalsta-in täyttävä — Will Rogers kirjoitti kerran, että "Jenkit parveilevat etelään kuin heinäsiirakat." Tällä kai erikoisemmin tarkoitettiin Uuden Englannin valtioista siirtyviä tuotannon harjoittajia. Mutta jenkkien parvelleminen etelävaltioihin ei ole rajoittunut riistämistarkoituksissa harhaileviin kapitalisteihin, vaan ovat siihen "synnillisiksi" joutuneet työläisetkin.

Tuhannet ja tuhannet työläiset, joista lukemattoman monet ovat menneinä aikoina osallistuneet itä- ja keskivaltioiden tuotannolliseen elämään, parveilevat tälläkin kerralla etelävaltioiden tehdas-keskustoissa ja maaseuduilla etsimässä mahdollisuutta työvoimansa myynnille. Näissä joukoissa löydämme täysiverisiä jenkkejä yhtä hyvin kuin siirtolaisia ja mustaihoisia työläisiä. Etelävaltioiden halpahintaisesta työvoimasta ei voida enää puhua siinä mielessä kuin siltä puhuttiin menneinä vuosina.

Taannottain eräs new-orleansilainen kaupustelija lausui, että "kaikki se, mikä etelävaltioissa edustaa vanhaa plantaasiakautta, ei tarvitseisi mitään muuta kuin perusteellisesti polttavan tulen." Mutta kuvannollisesti puhuen samaa voitaisiin sanoa nykyaikaisista industrialismista edustavasta "nutuudestakin," teollisuuskapitalismista. Se myöskään ei tarvitseisi enään nykyisellään ollen mitään muuta kuin "perusteellisesti polttavan tulen," sillä se myös on menettänyt kykynsä tarjota elämän mahdollisuuksia ympärillensä keräämille massajoukoille.

Työttömyys on paisunut suunnattomaksi etelävaltioissa kuten muuallakin kautta koko maan. Tuhannet ja tuhannet työläiset olisivat halukkaita myymään työvoimaansa niinkin mitättömästä hinnasta kuin puolen dollarin tai kuudenkymmen sentin päiväpalkasta. Mutta siihenkään ei ole mahdollisuutta. Puuvillamylyt useissa tapauksissa ovat kokonaan seisahduksissa ja monissa tehdään työtä vain kaksi tai kolme päivää viikossa.

Kaikkia näitä seikkoja silmällä pitäen voidaan siis sanoa, että nykyaikainen industrialismi etelävaltioissa, vaikka sitä ympäröikään selvemmin nähtävä vanhanaikaisuus kuin ehkä monien muiden alueiden tehdasteollisuutta, ei enää ole mutta vaan vanhaa, jonka helmoissa lisääntynyt ja kouluun-tuva proletaarinen aines joutuu pakostakin tutustumaan niihin ajatussuuntiin ja virtauksiin, jotka edustavat pyrkimystä päästä vapautumaan yksityiskapitalismin kahleista, joissa eläen työväestöllä ei näytä olevan minkäänlaisia mahdollisuuksia jokapäiväisen elämän ja toimeentulon takaaviin keinoihin.

Havaintoja Nykyhetken Venäjältä

ERÄS SAKSALAINEN, Herman Ernyn niminen työläinen on ollut viisi kuukautta Venäjällä työssä metallityöläisenä ja kuvaa havaintojaan kirjoituksessa mikä on julkaistu Vorwärts nimisessä sosialidemokraattien lehdessä. Koska kirjoitus tuntuu kohtalaiseen asialliselta ja on lähtenyt sellaisen kynästä, joka on omakohtaisesti ollut kokemassa niin julkaisemme sen tässä lukijoillemme.

Mannheimiläinen työläinen matkustaa Venäjälle Puolan kautta, jonka maaperässä vieläkin näkyvät sodan jäljet, kaadetut metsät, piikkilanta-aitaukset ja vielä auki olevat juoksuhaudat. Venäjän rajalla on suuri riemukaari, jonka otsikkoon on kirjoitettu: "Me tarvitsemme teitä kalkkia työtä tekeviä lännestä, kommunismi tulee pyyhkimään pois kaikki rajat!" Sanat ovat merkitykselliset, ja punaiset liput vaikuttavat aina proletaarin mie-

leen. Vielä kappale matkaa, niin ollaan Moskovassa. Ensimmäiseksi hämmästyttää rautatienasema suurine ihmisjoukkoineen, jotka ovat sinne leirytyneet tavaroineen päivineen. Sitten saamme vilkaista kasvavaan jättiläismäiseen europalais-aasialaiseen kaupunkiin. Katuliikenne on kuumeista, raitiovaunut täpösen täynnä väkeä ja muuten — etenkin arkkitehtuurissa — näkyy kaikkialla uuden, europalaisen ja vanhan, aasialaisen sekotus: suuria nykyaikaisia rakennuksia samaan tapaan kuin Berliinissä ja Hampurissa vanhojen sivukatujen varrelle ripoteltuina. Vanha on valtavasti voitolla, mutta on rakennettu vain sekaan ja se näyttää saarella keskellä merta. Mutta paljon rakennetaan kuitenkin, ensisijassa tehdasrakennuksia eikä asuinrakennuksia. Asuntotarve jää kauaksi taustalle teollisuustarpeen rinnalla. Sikäli kuin asuintaloja rakennetaan, tehdään ne nykyaikaisia, jokseenkin wieniläi-